

KONFERENCE
MORAVSKÉ DNY HYGIENY A VÝŽIVY

ALERGENY V POTRAVINÁŘSKÉM PRŮMYSLU

Ing. Simona Mrkvicová

metodik odboru kontroly, laboratoří a certifikace

Státní zemědělská a potravinářská inspekce

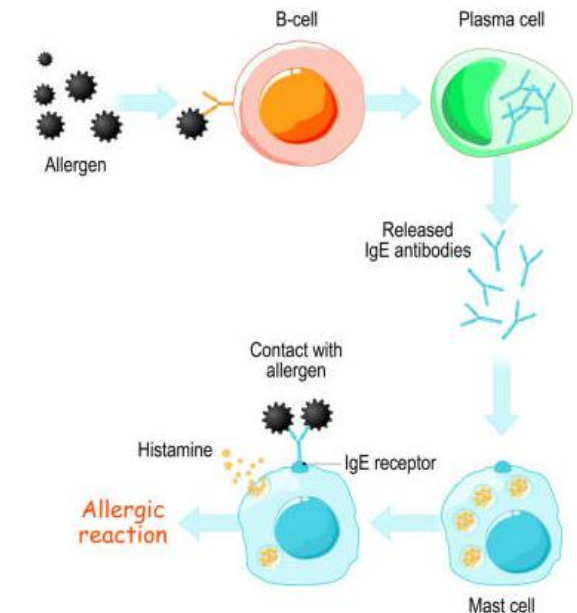
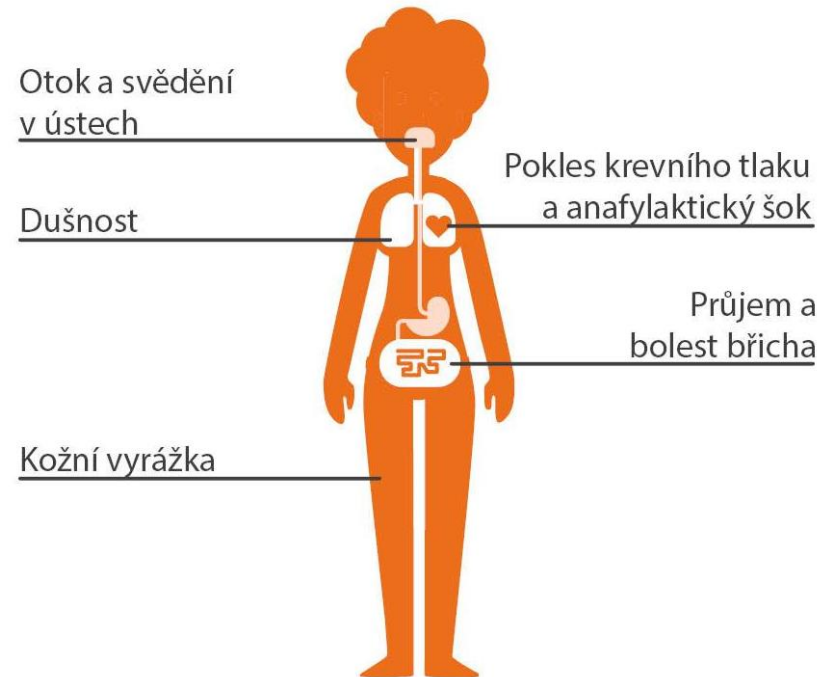
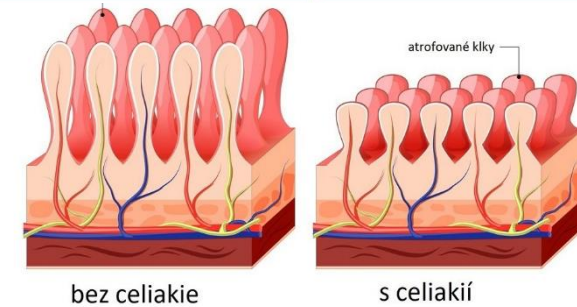
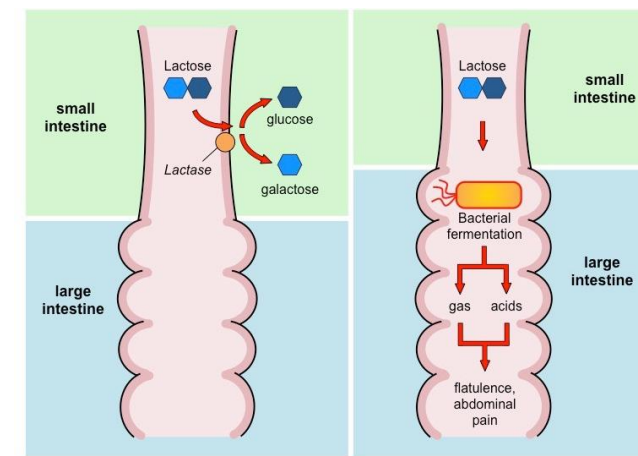
Symptomy potravinových alergií a intolerancí

- **gastrointestinální** (nevolnost, zvracení, průjem, bolesti, nadýmání),
- **respirační** (kýchání, kašel, astma, otoky hrtanu),
- **dermatologické** (kopřivka, ekzémy, svědění, záněty kůže),
- **ostatní** (anafylaxe).

Problematika potravinové alergie se liší u dětí a dospělých

- v Evropě i USA jí trpí 3–6 % populace, -
- v kojeneckém věku PA 6–8 % dětí

Při nedodržování bezlepkové diety dochází ke **zvýšení pravděpodobnosti výskytu nádorových onemocnění střev.**

Ochrana spotřebitelů před alergenními potravinami

VYLOUČENÍ ALERGENNÍCH POTRAVIN Z JÍDELNÍČKU

DŮSLEDNÉ OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN

INFORMOVANÝ A BEZPEČNÝ VÝBĚR POTRAVINY

**Potraviny, do nichž byly použity alergeny (úmyslné i neúmyslné použití - kontaminace),
a které nebyly označeny, nejsou bezpečné!!!**

Pokud je alergen v potravine přítomen a spotřebitel není o této přítomnosti informován, dostává mylnou informaci o složení potraviny, neboť se právem domnívá, že potravina alergen neobsahuje, zatímco jej ve skutečnosti obsahuje.

Legislativní požadavky týkající se alergenů – označování

Nařízení (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32011R1169>

OZNÁMENÍ KOMISE týkající se poskytování informací o látkách nebo produktech vyvolávajících alergie nebo nesnášenlivost, jak je uvedeno v příloze II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52017XC1213%2801%29>

Nařízení (EU) č. 828/2014 o požadavcích na poskytování informací o nepřítomnosti či sníženém obsahu lepku v potravinách spotřebitelům

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0828>

Zákon č. 110/1997 Sb., v platném znění, o potravinách a tabákových výrobcích

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-110>

Vyhláška č. 417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-417>

Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-54>

Národní doporučení k preventivnímu označování alergenů

<https://www.szpi.gov.cz/clanek/narodni-doporuceni-pro-uvadeni-informaci-o-moznem-a-nezamernem-vyskytu-latek-nebo-produktu-vyvolavajicich-alergie-nebo-nesnasenlivost-v-potravinach.aspx>

1. Obiloviny obsahující lepek, konkrétně:

pšenice (například špalda a khorasan), **žito, ječmen, oves nebo jejich hybridní odrůdy a výrobky z nich**, kromě:

- a) glukózových sirupů na bázi pšenice, včetně dextrózy (1);
- b) maltodextrinů na bázi pšenice (1);
- c) glukózových sirupů na bázi ječmene;
- d) obilovin použitých k výrobě alkoholických destilátů, včetně ethanolu zemědělského původu.

2. Korýši a výrobky z nich

3. Vejce a výrobky z nich

4. Ryby a výrobky z nich, kromě:

- a) rybí želatiny použité jako nosič vitaminových nebo karotenoidních přípravků;
- b) rybí želatiny nebo vyziny použité jako čířící prostředek u piva a vína.

5. Jádra podzemnice olejné (arašídy) a výrobky z nich

6. Sójové boby a výrobky z nich, kromě:

- a) zcela rafinovaného sójového oleje a tuku (1);
- b) přírodní směsi tokoferolů (E306), přírodního d–alfa tokoferolu, přírodního d–alfa–tokoferol–acetátu, přírodního d–alfa–tokoferol–sukcinátu ze sóji;
- c) fytosterolů a esterů fytosterolů získaných z rostlinných olejů ze sóji;
- d) esteru rostlinného stanolu vyrobeného ze sterolů z rostlinného oleje ze sóji

7. Mléko a výrobky z něj (včetně laktózy), kromě:

- a) syrovátky použité k výrobě alkoholických destilátů, včetně ethanolu zemědělského původu;
- b) laktitolu

8. Skořápkové plody, konkrétně:

mandle (*Amygdalus communis* L.), **lískové ořechy** (*Corylus avellana*), **vlašské ořechy** (*Juglans regia*), **kešu ořechy** (*Anacardium occidentale*), **pekanové ořechy** (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), **para ořechy** (*Bertholletia excelsa*), **pistácie** (*Pistacia vera*), **makadamie** (*Macadamia ternifolia*) **a výrobky z nich**, kromě ořechů použitých k výrobě alkoholických destilátů, včetně ethanolu zemědělského původu

9. Celer a výrobky z něj

10. Hořčice a výrobky z ní

11. Sezamová semena a výrobky z nich

12. Oxid siřičitý a siřičitany

v koncentracích vyšších než 10 mg/kg nebo 10 mg/l, vyjádřeno jako celkový SO₂, které se propočítají pro výrobky určené k přímé spotřebě nebo ke spotřebě po rekonstituování podle pokynů výrobce

13. Vlčí bob (lupina) a výrobky z něj

14. Měkkýši a výrobky z nich

(1) A výrobky z nich, pokud zpracování, kterým prošly, nezvyšuje úroveň alergenicity, kterou úřad stanovil pro příslušný základní produkt.

Způsoby poskytování informací o alergenech u balených potravin

V SEZNAMU SLOŽEK s jasným odkazem na název látky ze seznamu v příloze II nařízení (EU) č. 1169/2011

Název látky nebo produktu musí být zvýrazněn tak, aby byl jasně odlišen od ostatních složek uvedených v seznamu - TYPem, či **stylem písma** nebo **barvou pozadí**, *kurzíva není považována za dostatečné zvýraznění.*

Složení: cukr, kakao, **mléko**, rýžová mouka, **arašídý**

Složení: cukr, kakao, MLÉKO, rýžová mouka, ARAŠÍDY

Složení: cukr, kakao, **mléko**, rýžová mouka, **arašídý**

Složení: cukr, kakao, mléko, rýžová mouka, arašídý

Není-li seznam složek uveden, nebo u obalů pod 10 cm²

lze seznam složek vynechat, ale údaj o alergenu musí být uveden za slovem

„Obsahuje:...”

Nelze označení „bez alergenů“

Nejčastější nedostatky zjišťované při kontrole:

- **nebývají zvýrazněny** ve složení
- jsou **vedeny formou zkratk**
- je uveden údaj „bez alergenů“
- není rozepsáno složení směsné složky (**podložky jsou alergy**)
- ve složení **vedeno pouze mouka, škrob**, bez specifikace druhu (např. pšeničná)
- zjištěno **množství překračující mnohonásobně limit pro stopy**
- **v opakované informaci** jsou uvedeny **látky, které nejsou v seznamu složek**
- v preventivním označení jsou **vyjmenovány veškeré látky** ze seznamu v příloze II

Tvaroh, cukr, smetana, ochucovací přípravek (cukr, rostl. olej, mléko, glukózový sirup, modifikovaný škrob: E1414, syrovátka, aroma, rostl. tuk, zahušťovadlo: E401, emulgátor: E472a, barvivo: /E141, E150c, E101/, reg. kyselosti: E341, pš. mouka), poleva (karamel: /cukr, glukozo-fruktozový sirup, voda/, modifik. škrob, zahušťovadlo: agar, konzervant: sorban draselný, aroma, okyselovadlo: E 330, barvivo: výtažek z konšeliny)

Složení: voda, ječný slad, chmel. Obsah alkoholu 3,9 % obj.
Obsahuje alergeny: obiloviny obsahující lepek, oxid siřičitý.
Nepasterováno, nefiltrováno, skladujte v chladu do 5 °C a temnu.
Spotřebujte do 21 dnů od data stočení.

Cukrářská výroba ŠTAUBERT BOHUSLAV
Pávovská 35, Jihlava 586 01 tel: 723 079 051
<http://www.agenturastaubert.cz>
PRAŽENÉ ARAŠIDY SE SEZAMEM
Hmotnost: 100g
Složení: cukr, arašidy /podzemnice/, sezam
Alergeny: cukr, arašidy
Skladujte v suchu a chladu
Nevystavovat přímému slunci.

Způsoby poskytování informací o alergenech u nebalených potravin

OBSLUŽNÝ / SAMOOBSLUŽNÝ PRODEJ

> v **BLÍZKOSTI MÍSTA NABÍZENÍ** potraviny:

prostor zahrnující prodejní pult a jeho blízké okolí

> v **TĚSNÉ blízkosti** potraviny:

deklarování údajů přímo, v těsné bezprostřední blízkosti

Způsoby poskytování informací o alergenech u pokrmů

- 1.) Písemně způsobem stanoveným v čl. 21 nařízení (EU) č. 1169/2011
§ 7 odst. 3 písm. a) vyhlášky č. 417/2016 Sb.**
- 2.) Písemně slovy „Informaci o výskytu konkrétních alergenů v pokrmu žádejte u obsluhy.“
nebo jinými slovy, která mají pro spotřebitele podobný význam
§ 7 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 417/2016 Sb.**
- 3.) Písemně slovy prostřednictvím zařízení pro vizuální komunikaci - např. elektronický pultík
§ 7 odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 417/2016 Sb.**
- 4.) Písemně uvedením číselných nebo písmenných kódů nebo symbolů za předpokladu, že tyto
budou v nabídce pro spotřebitele srozumitelným způsobem vysvětleny.
§ 7 odst. 3 písm. d) vyhlášky č. 417/2016 Sb.**

ZNAČENÍ ALERGENŮ

23
PROVOZOVEN

23
VZORKŮ

22 %
NEDEKLAROVANÉ ALERGENY

tematická kontrola
výskyt alergenních látek v nabídce pokrmů v restauracích a rychlém občerstvení.

metodika
posuzování poskytovaných informací o alergenech ve srovnání s použitou recepturou a složením skutečně použitých surovin.

cíl rozboru
zda pokrmy neobsahují i jiné než v provozovně deklarované alergenní látky.

Potravinový Provozoviny Rizikové weby Tematické kontroly www.szpi.gov.cz Textová verze | Přílohy | Novinky |

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE potraviny na prányři nejakosti, falšované a nebezpečné potraviny

Hledání: Zadejte hledaný text

Hlavní stránka / Společné stravování / Společné stravování

Společné stravování

29. 01. 2021

1. Státní dozor v oblasti společného stravování a základní povinnosti PPP
2. Přehled nejčastějších zdravotních příhod pro oblast společného stravování
3. Označování alergenů u provozovatelů společného stravování
4. Informace k povinnosti provozovatelů přijmout opatření ke snížení obsahu akrylamidu u potravinách

Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) vykonává dozor u provozovatelů potravinářských podniků v oblasti společného stravování od 1. ledna 2015. Kompetence pro kontrolu dodržování povinností PPP jsou definovány v § 16 zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích

Výkon dozoru nad výrobou a uváděním pokrmů na trh je rozdělen zejména mezi Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci a orgány ochrany veřejného zdraví (krajské hygienické stanice).

S ohledem na minimalizaci byrokratické zátěže provozovatelů a dosažení maximální efektivity kontrol je působnost Státní zemědělské a potravinářské inspekce a orgánů ochrany veřejného zdraví rozdělena tak, aby bylo pokud možno zabráněno neúčinnému zdvojení kontrol zejména mezi SZPI a orgány ochrany veřejného zdraví.

Státní veterinární správa při poskytování stravovacích služeb vykonává dozor nad uváděním na trh nezpracovaných těl nebo částí těl živočichů, mléka, mléčiva nebo včelích produktů.

Kontroly SZPI jsou primárně zaměřeny na zařízení společného stravování otevřeného typu zahrnující široké spektrum zařízení:

- restaurace
- cukrárny a čajovny
- zaměrně provozovny rychlého občerstvení
- stravovací služby poskytované v rámci maloobchodu a čerpacích stanic
- vinnárny a vinotéky
- pivovarské výčepy
- bary, herny, diskočky
- stánky s občerstvením v rámci farmářských trhů
- nabídka pokrmů komunikačními prostředky na dálku a jejich rozvoz atd.

Potraviny označené jako „bez lepku“, „nízký obsah lepku“ dle nařízení (EU) č. 828/2014

BEZ LEPKU

Tvrzení „**bez lepku**“ lze použít pouze tehdy, neobsahuje-li potravinu ve stavu, v němž je prodávána konečnému spotřebiteli, více než **20 mg/kg lepku**.

VELMI NÍZKÝ OBSAH LEPKU

Tvrzení „**velmi nízký obsah lepku**“ lze použít pouze tehdy, pokud u potravin, jež sestávají z jedné nebo více složek vyrobených z pšenice, žita, ječmene, ova nebo jejich kříženců, které byly speciálně zpracovány tak, aby v nich byl snížen obsah lepku, nebo tyto složky obsahují, činí obsah lepku v potravině ve stavu, v němž je prodávána konečnému spotřebiteli, **nejvýše 100 mg/kg**.

KONTROLA BEZLEPKOVÝCH POTRAVIN A POKRMŮ

35 CELKOVÝ POČET ODEBRANÝCH VZORKŮ

VZORKŮ NEBALENÝCH POTRAVIN

VZORKŮ POKRMŮ

VZORKŮ BALENÝCH POTRAVIN

2 NEVYHOVUJÍCÍ VZORKY

(V OBOU PŘÍPADECH SE JEDNALO O POKRMŮ V RESTAURACÍCH)

zdroj: freepik

„bez laktózy“ a „nízký obsah laktózy“

Na vnitrostátní úrovni upravuje potraviny s nízkým obsahem laktózy nebo bezlaktózové potraviny § 22 vyhlášky č. 54/2004 Sb. o potravinách pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití:

BEZLAKTÓZOVÝMI POTRAVINAMI rozumí potraviny, které obsahují **nejvýše 10 mg laktózy ve 100 g, nebo 100 ml potraviny**, ve stavu určeném ke spotřebě a

POTRAVINY S NÍZKÝM OBSAHEM LAKTÓZY potraviny, které obsahují **nejvýše 1 g laktózy ve 100 g, nebo 100 ml potraviny**, ve stavu určeném ke spotřebě.

Označování bezlaktózových potravin upravuje § 23 téže vyhlášky, který na obalu potraviny stanovuje uvedení, kromě dalších povinných údajů, také **informaci o obsahu laktózy v gramech ve 100 g nebo 100 ml potraviny.**

označení možné použít pouze na potravinách určených pro zvláštní výživu a podle podmínek vyhlášky č. 54/2004 Sb.

§ 2 odst. 3 písm. b) vyhlášky č. 417/2016 Sb., uvádí: „Informace o potravinách dále neobsahují zavádějící údaje ve smyslu čl. 7 nařízení (EU) č. 1169/2011, které by zejména mohly vést k záměně běžných potravin s potravinami pro zvláštní výživu“.

„Může obsahovat stopy..“ „Může obsahovat..“

Výrobek obsahuje: obiloviny (lepek), mléko a může obsahovat koryše, měkkyše, SO₂, vejce, ryby, arašídny, sóju, suché skořápkové plody, celer, hořčici, sezam, vlní bob

Látka vyvolávající alergii nebo nesnášenlivost	Maximální hodnota, která je považována za „nulovou“	Maximální hodnota, která je považována za „stopové množství“
Lepek*	20 mg/kg	50 mg/kg
Mléčná bílkovina**	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Sójová bílkovina	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Vejce**	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Arašídny	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Lískový ořech	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Mandle	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Vlašský ořech	2,4 mg/kg	24 mg/kg
Hořčice	1,0 mg/kg	10 mg/kg
Lupina	1,0 mg/kg	10 mg/kg
Sezam	2,5 mg/kg	25 mg/kg
Celer	1,0 mg/kg	10 mg/kg

SZPI vymezuje pojem „stopové množství“ ve vztahu k možnému porušení článku 7 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011 následovně:

- z hlediska analytického, tj. z hlediska laboratorního měření nebo zkoušení, je stopové množství odborně definováno jako extrémně malé množství, popř. velmi malé množství, „právě stanovitelné množství“, což odpovídá mezi stanovitelnosti.
- z hlediska technologického považuje SZPI za „stopové“ takové množství, které zůstane ve výrobku po realizaci všech reálně dosažitelných opatření v rámci správné výrobní praxe k zabránění přítomnosti alergenu.

Upozornění na možný obsah stop nelze používat jako náhradu za opatření, která musí provozovatel učinit k zabránění přítomnosti alergenů v rámci správné výrobní praxe.

Nevyhovující kontrolní zjištění u veganských produktů

Potraviny Provozovny Rizikové weby Tematické kontroly www.szpi.gov.cz Textová verze | Připomínky | Novinky | @ |

potraviny na pranýři
nejakostní, falšované a nebezpečné potraviny

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

**Státní veterinární
správa**

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Hledání potravin: Hledej Rozšířené hledání » Podání podnětu

Domů / Potraviny / Donut KARAMELOVÝ LOTUS VEGAN

Maloobchod 13. 10. 2020

Místo kontroly:
Pink Bakery Group, s.r.o.
Brno (Dornych 404/4, 602 00 Brno)
IČ: 07633891

Skupina potravin: Pekařské výrobky / Jemné pečivo

Donut KARAMELOVÝ LOTUS VEGAN
Kategorie: Nebezpečné potraviny

Nevyhovující parametr:
> mléčná bílkovina

Výrobek obsahoval alergen - mléčnou bílkovinu, který nebyl uvedený v označení.
Výrobek byl označen jako "Vegan".
Výrobek může způsobit vážné zdravotní komplikace lidem alergickým na mléčnou bílkovinu.

VEGANSKÝ CHLEBÍČEK OBSAHOVAL

MLÉČNOU BÍLKOVINU, NEUVEDENOU NA OBALU

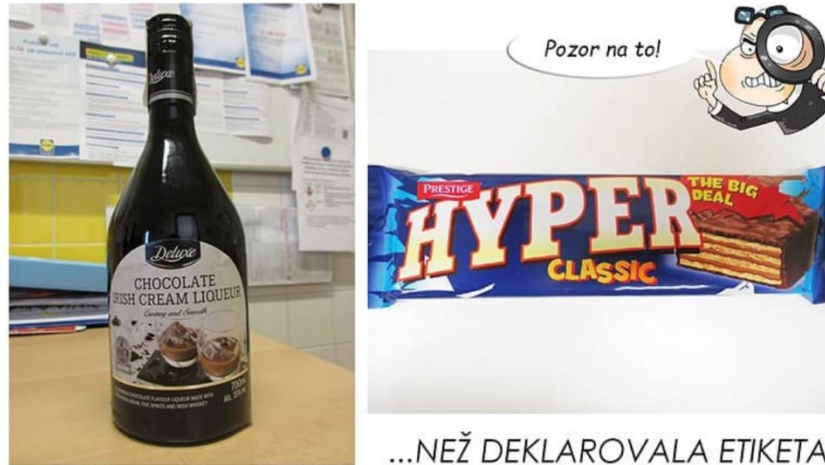

SUŠENÉ HOUBY OBSAHOVALY ALERGEN

OBSAHOVALY ŘÁDOVĚ VÍCE ALERGENŮ...

POZOR- OBSAHOVALY VÍCE NEŽ STOPY LEPKU!

ALERGICI POZOR, 300x VÍCE, NEŽ JEN STOPY ARAŠÍDŮ!

ALERGICI, POZOR NA SUŠENKY!

Potraviny Provozovny Rizikové weby Tematické kontroly www.szpi.gov.cz Textová verze | Připomínky | Novinky | @ | RSS | Car

potraviny na pranýři nejakostní, falšované a nebezpečné potraviny

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Státní veterinární správa

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Hledání potravin: **Hledej** Rozšířené hledání » **Podání podnětu**

Domů / Potraviny » vysvětlení nevyhovujících parametrů » slovníček pojmů

Nejnovější záznamy
 nejakostní
  falšované
  nebezpečné
 Zobrazit všechny provozovny

<p>Mlýnské obilné výrobky Hrubá PŠENIČNÁ MOUKA Vân Vuong Thân</p> <p>Uvnitř výrobku byla zjištěna přítomnost živých škůdců a stop po jejich činnosti (pavučinky).</p>	<p>Vino Pálava 2020, moravské zemské víno, polosladké, alk. 11,5 % obj., JAN MATOUŠEK</p> <p>Vino bylo vyrobené z hroznů révy vinné, které nebyly sklizeny na Moravě.</p>
<p>Vino Tramín červený 2020, jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr, JAN MATOUŠEK</p> <p>Vino bylo vyrobeno z hroznů révy vinné, které nebyly sklizeny na území České republiky.</p>	<p>Maso a masné výrobky Kuřecí špiz Milan Pixa</p> <p>V masném polotovaru byla zjištěna patogenní bakterie <i>Salmonella Newport</i>. Tato bakterie může</p>

Jedním ze základních předpokladů, které musí výrobce splnit, pokud chce prodávat bezpečný výrobek, je zahrnutí alergenů do systému SVP, do systému řízení kvality a bezpečnosti potravin (HACCP) - pevný základ bezpečnosti potravin z pohledu deklarovaných či nedeklarovaných alergenních komponent.

Analýza rizika:

- **identifikace možného rizika nezáměrné kontaminace – použité suroviny,**
- posouzení **fyzikálního stavu** (práškový, kapalný, pevné částice, resp. kousky)
- **identifikace potenciálních míst křížové kontaminace** v rámci procesního toku

= cesta potravin celým výrobním procesem

Řízení rizika:

přijetí preventivních opatření k eliminaci rizika nezáměrné kontaminace nebo alespoň k jeho snížení na minimální dosažitelnou úroveň:

- audity, certifikace dodavatelů surovin,
- systematická kontrola vstupních surovin (riziko kontaminace v důsledku přepracování výrobku atd.),
- časové nebo prostorové oddělení výroby,
- vyčlenění samostatného výrobního zařízení a výrobních prostor,
- čištění výrobního zařízení při přechodu na jiný výrobek – definované návaznosti výrobků,
- verifikace celého výrobního procesu od surovin až po finální výrobek,
- školení pracovníků

Komunikace rizika prostřednictvím preventivní značení

- riziko nezáměrné kontaminace nelze s ohledem na objektivní technologická omezení nebo technologické podmínky zcela vyloučit
- použití preventivního označení musí být odůvodněné (např. na základě analýzy rizika, screeningu výrobního zařízení nebo výstupní kontroly)

Děkuji za pozornost!

simona.mrkvicova@szpi.gov.cz

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

Zdroje:

- <https://www.cerascreen.cz/blogs/news/potravinove-alergie-a-potravinova-intolerance>
- <https://ib.bioninja.com.au/standard-level/topic-2-molecular-biology/25-enzymes/lactose-intolerance.html>
- <https://www.protein.cz/mate-celiakii-vyzkousejte-bezlepkovy-protein-469-clanok>
- <https://marketarozinkova.cz/blog/200-histaminova-intolerance>
- <https://www.pinterest.fr/pin/418553359104166991/>
- https://www.bezpecnostpotravin.cz/UserFiles/publikace/2014_PK%20CR_oznacovani%20nebalen_potravin.pdf